

Warszawa, 16-04-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.7108.28.2025.MC

Pan

Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

pragnę zwrócić uwagę na problem, który od dawna pozostaje w zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich, dotyczący rynku usług świadczonych przez podmioty, które w imieniu poszkodowanych obywateli dochodzą roszczeń o odszkodowanie.

Rzecznik Praw Obywatelskich, pismem z dnia 7 listopada 2022 r. (sygn. sprawy: V.7108.126.2022.MC), zwrócił się do ówczesnego Ministra Sprawiedliwości sygnalizując swoje zaniepokojenie napływem do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich skarg na działalność tzw. kancelarii odszkodowawczych¹. Rzecznik zwrócił uwagę na takie problemy jak: pobieranie przez przedmiotowe kancelarie zbyt wygórowanego wynagrodzenia, kwestię ważności umowy zawartej przez poszkodowanego z kancelarią w sytuacji, gdy jego stan uniemożliwiał mu świadome podjęcie takiej decyzji, a także ryzyko nieotrzymania środków przez klienta kancelarii odszkodowawczej bądź otrzymania ich z opóźnieniem, w sytuacji gdy wypłacone

¹ https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-11/Do_MS_firmy_odszkodowawcze_roszczenia_7.11.2022.pdf (dostęp: 14.04.2025 r.); <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kancelarie-odszkodowawcze-regulacja-dzialalnosci-ms-odpowiedz> (dostęp: 14.04.2025 r.).

odszkodowanie trafi najpierw na konto firmy odszkodowawczej. Rzecznik zwrócił się też z prośbą o informację dotyczącą prowadzonych prac legislacyjnych w zakresie przedmiotowej problematyki. Z odpowiedzi na pismo wynikało, że opracowywany jest projekt ustawy, który ma na celu uregulowanie usług świadczonych przez tzw. kancelarie odszkodowawcze (roboczy tytuł: „o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę wynikającą z czynu niedozwolonego”), i został on skierowany do Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w celu uzyskania wpisu w Wykazie Prac Legislacyjnych Rady Ministrów².

Warto podkreślić, że od kilku lat podejmowane są próby uregulowania rynku usług świadczonych przez podmioty dochodzące roszczeń o zapłatę z tytułu odszkodowania ukierunkowane na polepszenie sytuacji w przedmiotowym obszarze.

Takim przykładem jest projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego z 2018 r.³, który wprowadzał instrumenty prawne mające na celu ochronę osób korzystających z kancelarii odszkodowawczych. Niemniej jednak, rozwiązania prawne w proponowanym kształcie nie zostały wprowadzone w życie.

Naczelna Rada Adwokacka również podejmowała działania w tym zakresie. W dniu 14 września 2022 r. złożyła do Senatu RP petycję w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę przepisów prawa, tj. przyjęcia ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na

² Pismo Sekretarza Stanu Pana Marcina Warchoła w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 18 listopada 2022 r., https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-11/Odpowiedz_MS_firmy_odszkodowawcze_rozszczenia_18.11.2022.pdf (dostęp: 14.04.2025 r.).

³ Projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego, Druk Nr 3136, VIII kadencja Sejmu, 26.10.2018 r., <https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/27EEE2D00A59527FC1258384003BC5C2/%24File/3136.pdf> (dostęp: 14.04.2025 r.).

świadczeniu pomocy prawnej⁴. Ponadto, pismem z dnia 29 maja 2023 roku NRA przedłożyła Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP zmodyfikowany projekt ustawy o szczególnych zasadach świadczenia pomocy prawnej za wynagrodzeniem⁵. Przedmiotowe projekty prezentowały propozycję uregulowania między innymi problematyki dotyczącej działalności firm odszkodowawczych. Obecnie samorząd adwokacki także postuluje wprowadzenie zmian w tym zakresie⁶.

Jak wynika z dostępnych informacji, omawiana problematyka pozostaje w zainteresowaniu Ministerstwa Sprawiedliwości. Według „Planu działań Ministerstwa Sprawiedliwości na rok 2024”⁷, wśród planowanych w 2024 r. zadań wskazano kontynuację prac nad projektem ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę wynikającą z czynu niedozwolonego. Natomiast w dniu 21 października 2024 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości odbyło się seminarium naukowe poświęcone regulacjom rynku usług prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki tzw. kancelarii

⁴ Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił swoje stanowisko w sprawie treści zawartych w petycji w piśmie do Przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP z dnia 9.03.2023 r., sygn. sprawy V.7108.29.2023.MC, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-03/Do_Senatu_pomoc_prawna_petycja_9.03.2023.pdf (dostęp: 14.04.2025 r.).

⁵ Do przedmiotowej petycji odniesiono się w piśmie do Zastępcy Przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP z dnia 27.07.2023 r., sygn. sprawy V.7108.84.2023.MC, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2023-08/Do_Senatu_pomoc_prawna_ustawa_opinia_27.07.2023.pdf (dostęp: 14.04.2025 r.).

⁶ Zob. P. Rojek-Socha, Adwokaci chcą, by ich ustawa pomogła w batalii z kancelariami odszkodowawczymi, 27.03.2025, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/kancelarie-odszkodowawcze-propozycje-zmian-w-prawie-o-adwokaturze,532185.html> (dostęp: 14.04.2025 r.).

⁷ Plan działań Ministerstwa Sprawiedliwości na rok 2024, s. 10, <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/rok-20228> (dostęp: 14.04.2025 r.).

odszkodowawczych⁸. Jednocześnie podkreślono, iż Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega pilną potrzebę wprowadzenia nowych przepisów dotyczących sektora usług odszkodowawczych, które zapewniłyby większą ochronę konsumentów i poprawiłyby transparentność na tym rynku⁹.

Niniejsza kwestia pozostaje wciąż aktualna i wymaga zdecydowanych działań. Podjęcie dalszych wysiłków, aby rozwiązać ten problem jest niezwykle ważne, tym bardziej, że działalność ww. firm niejednokrotnie uderza w osoby wymagające wsparcia i szczególnej ochrony ze względu na sytuację, w której się znalazły, a także natychmiastowej pomocy w postaci środków finansowych na leczenie, rehabilitację w związku z poniesionym uszczerbkiem na zdrowiu czy niepełnosprawnością.

Brak kompleksowej regulacji prawnej w powyższym zakresie w praktyce pozbawia odpowiedniej ochrony prawnej osoby korzystające z usług kancelarii odszkodowawczych. Z tego względu zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o informację, czy Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace nad projektem ustawy regulującym problematykę działalności firm odszkodowawczych, które świadczą usługi w zakresie dochodzenia roszczeń od ubezpieczycieli na rzecz poszkodowanych, mającego na celu zabezpieczyć interesy i zwiększyć zakres ochrony osób korzystających z usług tych podmiotów. Jeśli prace takie są prowadzone, to byłbym wdzięczny za wskazanie, na jakim etapie się one znajdują.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

⁸ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/seminarium-naukowe-dotyczace-regulacji-ryнку-usług-prawnych> (dostęp: 14.04.2025 r.).

⁹ Tamże.

1. Pan Paweł Śliz
Przewodniczący Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ePUAP
2. Pan Marcin Karpiński
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka i Praworządności
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ePUAP